

PŘÍDĚLOVÝ SYSTÉM (RACIONACE)

Přečtěte si úryvek vyhlášky 215/1939 Sb., o zavedení odběrních lístků na potraviny, a odpovězte na otázky níže.

§ 1.

(1) Lístky opravňující k odběru potravin skládají se kromě kmenového ústřížku z objednáčích lístku a jednotlivých ústřížků nebo jen z jednotlivých ústřížků.

(2) U lístků opatřených objednáčím lístkem (lístek na maso – levá strana – lístek na tuky, cukr a mléko) musí majitelé lístků odevzdati objednáčích lístek dodavateli pro 4 týdny napřed (jednotlivým obchodníkům, pobočnému závodu, prodejně mléka, řezníku, uzenáři, konsumnímu spolku atd.).

Dodavatel potvrdí odevzdání objednáčích lístků otiskem firemního razítka nebo ručním označením firmy na zadní straně jednotlivých ústřížků, propojených k objednáčím lístku.

Zboží smí být vydáno pouze u těchto dodavatelů proti odevzdání jednotlivých ústřížků, při čemž tyto budou znehodnoceny. Znehodnocení stane se buď proděravěním, orazítkováním nebo přeškrtnutím inkoustem nebo inkoustovou tužkou. Znehodnocené ústřížky nesmějí být od kmenového ústřížku odděleny.

(3) Pokud mají odběrní lístky jen jednotlivé ústřížky (chlebový lístek, masový lístek – pravá strana – potravinový lístek), potvrdí dodavatel odběr zboží odstřížením těchto ústřížků.

(4) Jednotlivé ústřížky opravňují k odběru příslušného množství potravin jen na dobu, která jest tiskem na nich vyznačena.

(5) Kmenové potravinové lístky (viz osobní seznam na zadní straně), které jsou již v ruce spotřebitelů, tvoří podklad pro výdej lístků obecními úřady. Výdej potvrdí příjemce na zvláštním výdejním lístku, který se připojí a zůstane u duplikátu kmenového lístku potravinového u obecního úřadu. Originál kmenového lístku potravinového, který má v ruce ten, kdo má na zásobování nárok, se znehodnotí současně odtržením nebo odstřížením na pravém dolním rohu.

(6) Říšským, zde přiděleným příslušníkům německé branné moci, jakož i úředníkům, zaměstnancům, dělníkům a členům jejich rodin, vydávají lístky vrchní zemští radové.

OTÁZKY (NEJEN) K TEXTU:

1. Za jaké politické a mezinárodní situace byl u nás v roce 1939 zaveden přídělový systém? Zkuste stručně popsat, jak tento systém fungoval.
2. Přídělový systém nebyl v roce 1939 na českém území zaveden poprvé. Kdy zde fungoval předtím?
3. Na co všechno existovaly přídělové lístky? Jak se těmto jednotlivým přídělovým lístkům lidově říkalo?
4. Jaké dva hlavní typy přídělových lístků podle vyhlášky existovaly? Jak se lišil postup při jejich uplatnění?
5. Jak bylo podle vyhlášky možné přídělový lístek znehodnotit?
6. Existoval přídělový systém v období první a druhé světové války také v jiných (evropských) zemích? Používá se i v dnešní době?

Celou vyhlášku si můžete přečíst zde <https://www.aspi.cz/products/lawText/1/8080/1/2>.